

Vážení čtenáři,

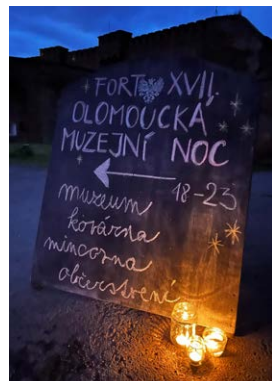
vstupujeme do Měsíce sazenic, nebo Měsíce písní, vše kolem nás skutečně kvete, bzučí a zpívá. Před námi se chystá XXXII. pokračování cyklistické a turistické akce Bílý kámen ve Vojenském újezdu Libavá se zajímavým programem, prakticky nedotčenou přírodou a 60 vstupními stanovišti. Lákadel je však mnohem více. V Brandýse se připravuje velkolepé tradiční společensko-historické setkání Audience u císaře Karla I. za účasti arcivévodky Georga Habsburského a mnoha historických vojenských jednotek. Program na hradě Šternberk bude vyšperkovaný historickou kafilrou, zcela jistě zajímavá bude historická vycházka Ing. Tomáše Kryla Olomouc empírová, k Nocí muzeí se pest-

rým programem připojí 15. 5. i křelovský Fort XVII., přírodovědné vycházky prostějovského ekocentra Iris povedou do zámeckého parku v Čechách pod Kosířem, prameni Špraňku, Tučapské skalce či Hrdibořickým rybníkům. Knihovna města Olomouce ve své pobočce Kotelna chystá Kurz malování pro seniory, v holické pobočce zajímavou akci Peče celá knihovna. Barokní sýpka Luděřov vás pozve na výstavu Mysteria jesenické přírody, tradičně zajímavá budou Bystřické selské trhy, Bystřická kuličkáda či Májový večer s olomouckou konzervatoří.

V barevné verzi můžete náš měsíčník sledovat na www.kcolomouc.cz. Prožijte pestré jarní dny.

Redakce

- Drobné památky Držovic
- Ochrana velkých šelem
- Olomouc secesní
- Partyzánský oddíl „Zelený kádr“
- Ekocentrum Iris v květnu
- Hradohraní na Sovinci: Studio bez kliky v akci
- Kapličky Koruny české

Fortoviny: Jaro v kasematech i v podhradí

Duben na Fortu XVII. Křelov nebyl jen o probouzející se přírodě v okolních příkopech, ale především o oživení historie, tradic a intenzivních přípravách na hlavní sezónu. Pokud jste nestihli naše jarní akce, přinášíme malé ohlédnutí i pozvánku na to, co nás čeká v nejbližších dnech.

Velikonoce na Fortu: Tradice v historických kulisách Letošní Velikonoce (5. dubna) se u nás nesly v duchu rodinné pohody a jarní nálady. Brány pevnosti se otevřely všem, kteří chtěli zažít svátky v autentickém historickém prostředí. Výjimečnou atmosféru podtrhla přítomnost historické jednotky 5. Carského myslivcepluku, díky které ožily staré vojenské tradice spojené s historií pevnosti. Návštěvníci si mohli užít sváteční atmosféru

doplněnou o řemesla a prohlídky, které oživily mohutné zdi fortu. Pro mnohé to bylo letos první zastavení v našich kasematech, která v dubnovém slunci začínají nabírat tu správnou energii.

Duben ve znamení škol a výletníků, během celého dubna náš fort ožíval dětským smíchem a zvědavými dotazy. Prohlídky pro školy a organizované výlety jsou v plném proudu a těší nás rostoucí zájem o naši historii. Snažíme se dětem i dospělým nepředkládat dějiny jen jako suchá data, ale jako příběh, na který si mohou sáhnout. Pokud plánujete výlet pro svou třídu nebo spolek, jarní měsíce jsou pro objevování pevnostního systému ideální.

Pozvánka: Noc muzeí na Fortu XVII.

Křelov Nenechte si ujít jednu z nejmagičtějších nocí v roce! Přijďte objevit historii pevnosti trochu jinak – v podvečerní atmosféře plné zážitků a světél loučí.

- Kdy: 18:00 – 23:00
- Kde: Na Fortu 1, Křelov-Břuchotín
- Vstupné: Dobrovolné

Na co se můžete těšit? Zažijte jedinečnou atmosféru pevnosti po setmění. Kromě prohlídky samotného historického muzea pro vás otevřeme i unikátní expozici Kinematograf. Program nabídne vyžití pro všechny generace:

- Kovářská dílna: Nahlédněte přímo pod ruce mistra kováře při práci s ohněm a kovem.
- Vnitřní střelnice: Vyzkoušejte si svou přesnou mušku v unikátních prostorách.
- Hry a aktivity: Pro malé i velké návštěvníky budou připraveny samoobslužné hry a hravé úkoly.
- Restaurace Citadela: Po celou dobu bude k dispozici bar naší restaurace s nápoji a drobným občerstvením.

Podrobnější informace o celém programu Olomoucké noci muzeí najdete na webu muzejninoc.olomouc.eu nebo na našich stránkách www.fortkrelov.cz.

Těšíme se na vaši návštěvu v kasematech!

Václav Andrš

Prostějovsko Drobné památky Držovic

Kaple Panny Marie z boku

Vesnice Držovice s kapličkou na návsi leží na svahu mezi starou císařskou silnicí a novou dálnicí z Prostějova do Olomouce. Znovu získaly Držovice samostatnost od 1. 7. 2006, kdy se oddělily od Prostějova. Vlastní obec leží na terase nad rovinnou kolem řeky Romže. Má obdélníkový tvar katastru, jehož dolní polovina se nachází pod svahy a horní polovinu tvoří pole nad návrším. Protékalo zde rameno Romže a mlýnský náhon, který poháněl mlýny v Držovicích a Vrahovicích, regulace Romže proběhla v letech 1865–1940. V okolí se v minulosti rozkládal les Háj, v tratích Vlčí doly a Vinohrady se kdysi pěstovalo víno, v trati „U Kulaté lípy“ směrem k Olšanům bývala zaniklá osada Šamanov, jejíž obyvatelé odešli do Smržic, kde založili část Podháj.

Archeologicky je to velmi zajímavá stará sídelní oblast, která měla výhodnou polohu na terase nad zaplavovaným

územím kolem Romže. Byla tu neolitická sídliště a pohřebiště na mnoha místech, od kultury s lineární keramikou až po laténské osídlení. Významný je nález hrobů z období stěhování národů s hunskými památkami, jako jsou meč, nůž, přezka, nebo šidlo. V hlínku bývalé cihelny se postupně odkrývala slovanská pohřebiště, jsou tu nálezy z období Velké Moravy.

První písemná zpráva o Držovicích je z roku 1141, kdy jsou v listině biskupa Jindřicha Zdíka jmenována dvě poplužní v Držovicích jako biskupský majetek. Název Držovice vznikl z osobního jména Drž, je to tedy ves lidí Držových. Podle místní tradice vznikl název tím, že vrah ze sousedních Vrahovic byl zde zadržen, další pověst říká, že na staré silnici křičeli vozkové na koně vezoucí náklad z kopce – drž! Může souviset také s vybíráním mýta na zemské stezce. Ve 14. století se psalo několik majitelů s přídomkem „z Držo-

vic“, z roku 1408 je zápis o zdejší tvrzi. V roce 1599 Joachym Haugvic z Biskupic dává Držovice k panství Kralice, kam patřily až do roku 1848. Císařská silnice vedoucí přes pozemky Držovic se stavěla v roce 1728. V minulosti tu byla také lázeň, chudobinec a kontribuční sýpka.

Pěknou dominantou návsi a celé obce je stavba kaple Panny Marie v novorománském slohu. Původně stála na návsi dřevěná zvonice, později zděná. V roce 1900 byla založena „Jednota k vystavění kaple v Držovicích“. Stavba kaple probíhala v letech 1914 – 1916 a vysvěcena byla až po první světové válce v roce 1919. Je také známá jako kaple zasvěcená svatému Floriánovi, ale na oltáři je obraz Panny Marie.

Kaple Panny Marie

Drobné památky Držovic

Kamenný kříž u kaple

Socha sv. Josefa u kaple

Mnohem starší je kaplička sv. Floriána nad obcí u odbočky z bývalé císařské silnice, která byla postavená v roce 1708. Je to pěkně opravená osmiboká stavba, kterou podle obecní kroniky nechal postavit mlynář ze zdejšího mlýna. Na svátek sv. Floriána k ní bývá procesí a v kapli se koná pobožnost. Měl jsem příležitost zúčastnit se průvodu zdejších občanů v čele s vedením obce, s místními hasiči a jejich kapelou.

Vedle staré císařské silnice stojí malá kaplička sv. Anny, zvaná také poklona. Je to trojboká stavba se zaoblenými rohy a stříškou. Na přední straně je prázdné zamřížované okno a výklenek nad ním. Stojí u mostku nad bývalým mlýnským potokem, podle legendy na památku utonulého formana, který i s koňmi spadl do rozvodněné Romže.

Kaple sv. Floriána nad obcí

Kamenný kříž na návsi

Kamenný kříž pod lipou na konci návsi

Vedle kaple na návsi stojí socha sv. Josefa, který má na podstavci nápisy: „Svatý Josefe oroduj za nás.“ Dole: „Kucti a chvále Boží věnovali manželé Josef a Barbora Měcháčovi, soukromníci v Prostějově, darem jako rodák z Držovic 1928.“

V centru a v zástavbě obce najdeme také čtyři kamenné a jeden litinový kříž. Před vchodem do kaple stojí kamenný kříž se soškou Panny Marie a bronzovým ukřižováním Krista. Podle nápisu byl postaven: „Nákladem Barbory Vybíralové z Držovic 1919“. Další kamenný kříž uvidíme nedaleko na návsi v parčíku před kaplí. Na podstavci má reliéf Panny Marie Bolestné a letopočet 1858.

Kamenný kříž na konci návsi, kdy si u cesty do Vrahovic, má pozlacené Ukřižování a Pannu Marii. Na podstavci je věnovací nápis: „K blahé upomín-

ce od vděčných členů Rolnické záložny v Držovicích postaven tento kříž roku 1877.“ Je to jediný kříž postavený členy rolnické záložny, který jsem dosud na svých cestách našel.

Nejnovejší kamenný kříž najdeme na místním hřbitově. Nový hřbitov byl vysvěcen 22.10. 1950. Uprostřed něj stojí velký kříž z leštěné žuly s kovovým ukřižováním Krista. Původně byly na podstavcích ještě dvě desky.

Malý litinový křížek stojí u cesty k mostu přes Romži. Je na něm reliéf Panny Marie a nápis: „Pochválen Pan Ježíš Kristus“, vzadu je věnování: „Nákladem Barbory Vybíralové z Držovic 1919“.

V parčíku před kaplí na návsi jsou postaveny dva pomníky. Ten větší a starší je věnován obětem I. světové války. Byl slavnostně odhalený při sjezdu rodáků

Žulový kříž na hřbitově

Pohled na obec s kaplí

Drobné památky Držovic

Pomníky padlých na návsi

v roce 1928. Je na něm socha ženy s dítětem na levé ruce, vyhlížející svého muže. Na podstavci je deska s nápisem: „Oběti světové války 1914–1918 v Držovicích.“, reliéfy a jména 10 padlých, 7 zemřelých a 7 nezvestných mužů. Po druhé světové válce byl překryt novou deskou, ale v roce 2008 byl vedle něj odhalen nový pomníček věnovaný obětem druhé světové války. Je na něm nápis: „Památce umučených 1939–1945“ a 10 jmen obětí.

Na zdejší škole, která byla postavena v roce 1869, jsou umístěny dvě pamětní desky. Nahoře je to deska věnovaná: „Památce rodáka Antonína Pavelky, legionáře 1. pluku, padlého u Zborova 2. 7. 1917, vděční občan“. Dolní je věnovaná: „Památce Františka Vetešníka, učitele a vzdělavatele Sokola, nar. 15.8.1902, umučen německými nacisty 7. 5. 1942 v Mauthausenu, věnuje učitelský sbor a Sokol v Dr-

Výklenková kaplička sv. Anny

žovicích“. Na škole ještě najdeme nápis z pozdější přestavby: „Věnováno našim dětem – budoucím občanům 1934“.

V minulosti byly v Držovicích ještě další památky, které již zmizely. Jejich podoba se zachovala na obrazech a fotografiích. U polní cesty k areálu JZD stávala Boží muka. Byla to čtyřboká zděná stavba se stanovou stříškou a křížem. Zničená byla počátkem 70. let minulého století a zmizela beze stopy. Zachoval se jejich obraz – olejomalba od malíře Novotného z roku 1943. Také na starém kamenném mostě přes Romži stávala Boží muka, jak dokládá stará fotografie. U staré císařské silnice stával také ještě dřevěný kříž, který již také zanikl.

K památkám Držovic patří také památné stromy. Na návsi je to Lípa Svobody z roku 1918. Také nad křížem na konci návsi roste památná lípa a třetí památná lípa roste před

Litínový kříž u cesty k Romži

hřbitovem, pochází z roku 1957. V roce 1463 věnovala obci Johanka z Kravař les zvaný Háj. Les byl po roce 1848 chalupníky vykácen, potom byl obnovován zásluhou zdejšího učitele. Z původních 76 ha se v roce 1924 podařilo zalesnit 12 ha. Na staré císařské silnici bývala zájezdni formanská hospoda U Hasalů, dnes je tu hotel. Po bitvě u Slavkova tu prý pobýval Napoleon. Mezi zajímavostí Držovice můžeme zařadit také malou betonovou pevnůstku v poli nad silnicí k Olšanům, která pochází zřejmě z konce 2. sv. války.

Vesnice byla v minulosti známá hruškami „voňavkami“, každý rok v květnu tu prochází procesí od kaple na návsi ke svatému Floriánkovi nad vesnicí. Lidé se tu umí bavit. Nevím, jestli víc poté, co se osamostatnili, každopádně jsou zde hrdí na svoji historii i památky.

Ján Kadlec

Obraz Boží muky nad vesnicí

Procesí ke kapli sv. Floriána

ČSOP – Ekocentrum Iris plánuje na květen tyto akce:

Z Drahanovic na rozkvetlý Malý Kosíř

pátek 1. května

Výcházka o státním svátku nás zavede na zajímavá místa v okolí Slatinic. Z Drahanovic se vydáme k tajemné samotě Lusthóz. Dále půjdeme kolem pomníku letců a vystoupíme na vrchol Malého Kosíře, kde by touto dobou měly kvést orchideje vstavače kukačky. Výcházku ukončíme ve Slatinicích. Délka trasy 10-11 km. Poplatek 60 Kč.

Odjezd vlakem do Drahanovic v 8:10. Návrat do 13:45.

Z Vincencova na Plánivu

středa 6. května

Krátká vycházka pro méně zdatné seniory povede z Vincencova do chráněného území Blátka, kde najdeme známou studánku. Poté pokračujeme do Dětkovic na vrch Plánivu s výskytem orchidejí. Výcházku ukončíme v Dětkovicích, zájemci mohou pokračovat dál do Určic. Délka trasy 4 km (do Určic 6,5 km). Poplatek 40 Kč.

Odjezd autobusem do Vincencova v 8:35 (st. č. 8). Návrat ve 13:30.

Zámecký park v Čechách pod Kosířem

středa 13. května

Výcházka s RNDr. Tomášem Lehotským nás zavede do jednoho z nejvýznamnějších zámeckých parků na Moravě – do Čech pod Kosířem. Navštívíme výstavu o dřevinách rostoucích v zámeckém areálu (vstup zdarma). Dále si při prohlídce parku představíme exotické dřeviny i zajímavé kultivary, které jsou zde vysazeny. Dozvíme se i něco o historii, současných výzkumech a také budoucnosti celého areálu. Poplatek 40 Kč.

Odjezd autobusem do Čech p. K. v 8:45 (st. č. 1). Návrat do 13:30.

O počasí

13. až 31. května

Samoobslužná stezka bude vyvěšena v Kolářových sadech. Jednotlivá zastavení nás seznámí s meteorologickými pojmy a vysvětlí, jak se předpovídá počasí. Pro děti budou na každém panelu připraveny hravé úkoly. Kolářovy sady, ovál u hvězdárny.

Z Dubu do Hrdibořic

středa 20. května

Výcházku nejen pro seniory zahájíme u kostela v Dubu nad Moravou. Odtud se vydáme na chráněné území Tučapská skalka, dále pak přes Svárov k Hrdibořickým rybníkům. Délka trasy 6,5 km. Poplatek 40 Kč. Odjezd autobusem do Dubu n. Moravou v 8:45 (st. č. 3). Návrat ve 13:00.

V Roudných a pramen

Špraňku

středa 27. května

Výcházka nejen pro seniory s Martinem Synkem povede do přírodního parku Kladecko. Z Dětkovic se vydáme k bývalé štolě Jindřich, poté najdeme pramen Špraňku. Dále navštívíme lokalitu V Roudných s pozůstatky těžby železné rudy. Výcházku ukončíme v Jesencích. Délka trasy 6-7 km. Poplatek 40 Kč.

Odjezd autobusem do Ludvírova-Dětkovic v 9:30 (s přestupem v Konici). Návrat vlakem do 16 h.

Kontakt:

ČSOP, Ekocentrum Iris

Husovo nám. 67,
796 01 Prostějov
tel. 603 730 594, 737 898 777
e-mail: iris@iris.cz

www.iris.cz, FB: Ekocentrum Iris

Akce Ekocentra Iris finančně podporuje **Statutární město Prostějov** a **Státní fond životního prostředí**.

MYSTÉRIA JESENICKÉ PŘÍRODY

DANA RYGAROVÁ drsné šperky a plastiky
JIŘÍ M. DOLEŽEL fotografie

Barokní sýpka Ludéřov 3.5. - 28.6. 2026
Každou neděli od 13h do 17h

Olomouc třídí odpad,

Papír

Nebezpečné odpady

Nápojové kartony

Plasty

Sklo

- sbíráme,
- separujeme,
- recyklujeme

přidejte se také vy...

Ochrana velkých šelem v Evropě vyžaduje přeshraniční spolupráci

V lesích a horách karpatského oblouku žijí tři z nejkoničtějších evropských druhů – vlk, rys a medvěd hnědý. Tyto velké šelmy se pohybují na rozsáhlých územích, která dalece přesahují hranice jednotlivých států. Zatímco šelmy hranice neznají, ochrana přírody se jimi dosud často řídí. Dlouhodobé přežití velkých šelem v Karpatech proto závisí na úzké spolupráci napříč celým regionem.

Této výzvě se věnuje mezinárodní projekt LECA – Supporting the coexistence and conservation of Carpathian Large Carnivores (Podpora soužití a ochrany velkých karpatských šelem), jehož závěrečná konference proběhla ve dnech 16.–17. března ve Zvolenu na Slovensku a přivedla dohromady téměř 150 odborníků, ochranářů, výzkumníků a zástupců rozhodovacích orgánů z celé Evropy. Během uplynulých tří let projekt propojil partnery ze šesti zemí, včetně ministerstev, univerzit, orgánů ochrany přírody a nevládních organizací, s cílem posílit spolupráci a vyvinout praktická řešení pro monitoring velkých šelem, prevenci konfliktů s lidmi a boj proti trestné činnosti páchané na volně žijících živočiších.

„Velké šelmy neznají hranice,“ říká Martin Duľa, koordinátor projektu z Mendelovy univerzity v Brně. „Pokud je chceme účinně chránit, musíme spolupracovat a sdílet znalosti napříč celým karpatským regionem.“

V průběhu projektu výzkumníci využívali kombinaci moderních monitorovacích metod, včetně fotopastí, genetických analýz a GPS telemetrie. Celkem bylo rozmístěno více než 560 fotopastí na území přesahujícím 37 000 km². Vědci identifikovali 108 jednotlivých zvířat a 27 z nich opatřili telemetrickými obojky, čímž získali cenná data o jejich pohybu, teritoriu a chování.

V celých Karpatech se projekt LECA zaměřil také na způsoby, jak podpořit soužití lidí a velkých šelem. V několika pilotních regionech týmy testovaly elektrické ohradníky, zlepšené nakládání s odpady a další preventivní nástroje, které pomáhají snižovat ztráty na hospodářských zvířatech a držet velké šelmy mimo obce. Tato praktická opatření byla realizována v klíčových přeshraničních

oblastech od Beskyd–Kysuc a Tater až po Východní Karpaty a Slovenský kras, s dalšími referenčními lokalitami v Rumunsku a Slovinsku.

Projekt propojil místní samosprávy, zemědělce, myslivce, ochranářské organizace i pracovníky národních parků a uspořádal více než 22 přeshraničních setkání s účastí přes 300 osob.

Prostřednictvím 41 veřejných akcí a osmi krátkých vzdělávacích filmů se tisíce lidí v regionu dozvěděly více o roli vlků, rysů a medvědů v karpatském ekosystému a o významu koexistence.

„Tyto aktivity ukazují, že soužití není jen teorie – je to něco, co můžeme společně budovat přímo v terénu s komunitami, které žijí v bezprostřední blízkosti volně žijících zvířat,“ dodává Martin Duľa. „Když lidé rozumějí chování velkých šelem a mají k dispozici praktické nástroje, lze konfliktům předcházet ještě dříve, než vůbec vzniknou.“

Poznatky shromážděné ve všech zúčastněných zemích byly nyní shrnuty do tematických metodických dokumentů zaměřených na monitorovací techniky, prevenci konfliktů a vyšetřování trestné činnosti na volně žijících živočiších. Tyto materiály podpoří orgány a odborníky v celém regionu při tvorbě lépe koordinovaných a na vědě založených strategií ochrany přírody.

S blížícím se závěrem projektu partneři zdůrazňují jedno jasné poselství: Karpaty zůstávají jedním z nejcennějších útočišť velkých šelem v Evropě – a jejich budoucnost bude záviset na pokračující přeshraniční spolupráci.

Další informace: O projektu LECA

LECA – Supporting the coexistence and conservation of Carpathian Large Carnivores (duben 2023 – březen 2026) je mezinárodní projekt zaměřený na posílení ochrany velkých šelem v karpatském regionu. Navzdory právní ochraně tyto druhy čelí trvalým hrozbám, včetně pytláctví, fragmentace stanovišť, střetů s dopravou, intenzivního využívání krajiny a rostoucích konfliktů mezi lidmi a volně žijícími živočichy. Přístupy k monitoringu se navíc mezi jednotlivými zeměmi liší, což ztěžuje

porovnávání dat a účinnou reakci na regionální úrovni.

Projekt LECA se těmto výzvám věnoval zaváděním harmonizovaných, vědecky podložených monitorovacích metod, zlepšováním postupů prevence konfliktů, podporou orgánů činných v trestním řízení v boji proti kriminalitě na volně žijících živočiších a posilováním přeshraniční spolupráce mezi ministerstvy, univerzitami, národními parky, nevládními organizacemi a místními aktéry.

Více informací na webu projektu: <https://www.interreg-central.eu/projects/leca/>

Projekt je podpořen programem Interreg Central Europe a spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Kontakty:

Martin Duľa – koordinátor projektu LECA, Ústav ekologie lesa LDF Mendelu, Hnutí DUHA Šelmy
martin.dula@mendelu.cz
+420 770 137 635

Romana Uhrinová – manažerka Hnutí DUHA Šelmy
romana.uhrinova@hnutiduha.cz
+420 734 886 618

Martina Labudová – PR a média, Hnutí DUHA Šelmy
martina.labudova@hnutiduha.cz
+420 737 238 434

Foto: www.selmy.cz – Karel Brož

Knihovna města Olomouce v květnu 2026

5., 12. a 19. 5. | 14:00

nám. Republiky – **Volání a SMS** – úprava a posílání zpráv, práce s kontakty, rezervace 585 545 123, dospela@kml.cz

5. 5. | 18:00

pobočka Kotelna – **Čtenářský kvíz** – o knihách a knižním světě pro dospělé

6. 5. | 10:00

pobočka Tabulový vrch – **Májová jóga na židli** (nejen pro seniory)

11. 5. | 14:00

pobočka Kotelna – **Kurz malování pro seniory** – postupné vyzkoušení různých výtvarných stylů a technik pro obrázky, které dělají radost

12. 5. | 10:00

nám. Republiky – **Umělá inteligence** – díky organizaci SeniorOn bez stresu a s příjemným lektorem zjistíme, jak můžeme tuto novinku využít v běžném životě

12. 5. | ve výpůjční době

pobočka Holice – **Peče celá knihovna** – soutěž o nejhezčí a nejchutnější koláč či sladký řez

12. 5. | 17:00

pobočka Holice – **Čtenářský klub** – tentokrát na téma „romantika v literatuře“

14. 5. | 17:00

nám. Republiky – **101 dní v Bangkoku** – kultura, obyvatelé, thajský box i zemětřesení očima Lukáše Kouřila

15. 5. | 14:00

nám. Republiky – **NOC MUZEÍ**

- **do 21:00 | Čítárna u kašny** – posezení s knihami, které si je možno za symbolickou cenu odnést

- **do 21:30 | soutěž Starověké Řecko** – série úkolů inspirovaných starověkými legendami

- **do 21:30 | Digitální cesta do starověku** – virtuální procházka po dávných Athénách či Spartě

18. 5. | 9:00

nám. Republiky – **Digitální odysea** – celodenní lekce práce s mobily a tablety (od připojení k internetu, přes fotky, mapy, sociální sítě až po e-shopy), rezervace 585 545 123, dospela@kml.cz

18. 5. | 15:00 – 18:00

nám. Republiky – **Deskovky** – pozvánka pro každého, kdo má chuť si společně zahrát stolní hry. Ty si lze půjčit domů.

19. 5. | 16:00

nám. Republiky – **Tibetské mandaly** – kreativní dílna pro dospělé, rituál kreslených mandal jako symbolů rovnováhy a harmonie. Rezervace dospela@kml.cz,

19. 5. | 18:00

pobočka Kotelna – **Pět vesmírných otázek** – beseda s hvězdářem a spisovatelem Michalem Štiplem

19. 5. | ve výpůjční době

pobočka Holice – **Včelí odpoledne** – zajímavosti o včelách, ochutnávka kaštanového medu, mini tvoření

19. 5. | 15:30 – 18:00

pobočka Jungmannova – **Hmyzí pastva** – společně rodinně zahradničení na komunitní zahradě zaměřené na výsadbu trvalek vhodných pro hmyz. Akce vyžaduje vhodné oblečení, pracovní rukavice, hrnek na nápoj a dobrou náladou, popřípadě domácí dobrotu.

20. 5. | 10:00

nám. Republiky – **Šťastná žába** – setkání nejmenších dětí a rodičů v rámci projektu Bookstart. Čeká nás hraní, povídání a pohádkový příběh o žabičce. Pro rodiče řada zajímavých titulů pro nejmenší. Rezervace 585 545 126, detske@kml.cz

21. 5. | 16:00

pobočka Kotelna – **Malujeme mandaly** – technika tečkování akrylem pro dospělé, rezervace kotelna@kml.cz, 731 669 992

21. 5. | 17:00

nám. Republiky – **Bláznivé finské sporty** – s Michalem Švecem ze Skandinávského domu objevíte sporty, které nemají na světě obdoby – plavání v díře v ledu, mistrovství v saunování, fotbal v bahně, hod do dálky stoličkou na dojení či závod v nošení manželek na zádech

2. 6. | 17:00

nám. Republiky – **Nejslavnější Olomoučan** – setkání s knihou Zdeňka Chupíka, ve které formou fiktivního rozhovoru zkoumá život císařského architekta Václava Rendra a svět barokní Olomouce

VÝTVARNÉ DÍLNIČKY PRO DĚTI

- **5. 5. | ve výpůjční době** pobočka Holice – **Kytička z bonbónů pro maminku**

- **7. 5. | 14:00 – 17:00** nám. Republiky – **Náramky macramé** – náramky jen za pomoci vázání uzlíků

• **7. 5. | 14:00 – 16:00**

pobočka Jungmannova – **Přání pro maminku**

• **12. 5. | 14:00 – 16:00**

pobočka Neředín – **Veselé klíčenky** – originální doplněk pro každého

• **od 15. 5. vždy pondělí, středa | 15:00 – 18:00**

pobočka Chomoutov – **Zmrzliny z papíru**

• **18. 5. | 15:00 – 17:00**

pobočka Slavonín – **Malování na kamínky**

• **26. 5. | 15:00**

pobočka Kotelna – **Origami zvířátka**

každé pondělí | 15:00

nám. Republiky – **H.A.C.K. klub** – klub pro mladé od 10 let, Playstation, 3D pera a 3D tisk, virtuální realita, programování robotů, ... Přihlášky 585 545 123, dospela@kml.cz

každý čtvrtek | 9:00 – 16:00

nám. Republiky – oddělení hudby – **Digitální poradna** – potíže s telefonem, tabletem, notebookem, novou instalací, nastavením či aktualizací pomůže vyřešit naše poradna s individuálním přístupem

KOMUNITNÍ ZAHRADA Zahradničení

u pobočky Jungmannova nabízí příjemné posezení či společné zahradničení.

VÝSTAVY

- náměstí Republiky zdobí obrazy krajiny a abstraktní malby **Marka Stratila**. Vernisáž **28. 4. | 18:00**

- pobočka Jungmannova nabízí abstraktních kompozice plně výtvarné poetiky olomouckého autora Františka Machaly

SOUTĚŽE

- nám. Republiky – **Soutěž o knihu Petry Soukupové** – soutěžní arch najdete v oddělení pro dospělé čtenáře

- nám. Republiky – **Čtenářská výzva 2026** – celoroční soutěž spojená se čtením „zvláštních“ knih, informace na www.kml.cz

- nám. Republiky – **Jednorozčí hledačka** – soutěž pro nejmenší čtenáře, tentokrát na motivy oblíbených jednorozců.

www.nejlepsipruvodce.cz
Ing. Tomáš KRYL

Vás srdečně zve
na prohlídkový okruh

OLOMOUC SECESNÍ

120. výročí vily Primavesi

Zatímco 19. století rozvážně plynulo obdobím Belle Époque ke svému závěru, Olomouc prožívala radikální proměnu po zrušení pevnosti: c. k. developpeři se perou o pozemky a město začíná rozkvétat v duchu posledního univerzálního uměleckého stylu – v duchu secese.

Nechte si vyprávět příběhy Franze Langera, Moritze Fischera, Heinricha Czeschnera - investorů, kteří měnili tvář Olomouce. Objevte poklady architektů Karla Starého, ml., Jaroslava Kováře, st., Emila Králíčka, Neumanna Troppa, Josefa Hoffmanna nebo Franze von Krauss, obdivujte paláce Groák a Edison, vily Primavesi a Hofmann nebo dům U Jakuba a vydejte se také po olomouckých stopách Dušana Jurkoviče, Jana Kotěry či Alfonse Muchy.

...příběhy v souvislostech.

neděle 10. května 2026, 13:30 hod.
sraz na křižovatce třídy Svornosti a Dvořákovy ulice

vstupné: 145 Kč
(90 Kč děti 6 – 14 let)

(prohlídka se uskuteční za každého počasí; **nutná závazná rezervace na tomas.kryl@email.cz**)
Potvrzení přihlášky po termínu uzávěrky 04. 05. 2026.

KULTURNÍ PŘEHLED • KVĚTEN 2026

Městské kulturní středisko Konice, příspěvková organizace • zámek, Kostelní 46, 798 52 Konice, tel.: 582 397 250, 601 590 007, e-mail: kultura@konice.cz

VÝSTAVY

Do 4. května / Zámecká galerie
**Jako z volné přírody, ale přesto
ze zoo**

28. května – 21. června / Zámecká galerie
**Závěrečná výstava prací
výtvarného oboru ZUŠ Konice**

Vernisáž ve čtvrtek 28. května v 16.00
hodin

Vstupné dobrovolné / Přístup zajišťuje Turistické
informační centrum Konice viz otevírací doba níže

Sobota 30. a neděle 31. května od 9.00 do 17.00
hodin / Nádvoří zámku Konice

Výstava bonsají
Bonsai klubu Haná

KONCERTY

Sobota 2. května v 16.00 hodin / Koncertní sál
zámku

Benefiční koncert pro Tobiáše
Ludmila Rolná – klavír / Anna Mullerová
– zpěv / Daniela Blahová – zpěv a hosté
Vybrané vstupné bude použito na léčbu Tobiáška

Čtvrtek 7. května v 17.00 hodin / Koncertní sál
zámku

**Koncert ZUŠ Konice ke Dni
matek**

Neděle 24. května v 16.00 hodin / Komunitní
centrum

**Koncert orchestru
Colourstrings (ZUŠ Open)**

Čtvrtek 28. května v 17.00 hodin / Koncertní sál
zámku

Koncert žáků ZUŠ (ZUŠ Open)

Pondělí 1. června v 15.00 hodin / Nádvoří zámku
Konice (Koncertní sál)

Koncert žáků ZUŠ (ZUŠ Open)

Pondělí 1. června v 18.00 hodin / Nádvoří zámku
Konice (Koncertní sál)

**Absolventský koncert Aleny
Janečkové s kapelou a hosty**

DIVADLA

Sobota 16. května v 14.00 hodin / Praha – Hudební
divadlo Karlín

Ledové království

Zájezd na muzikál již vyprodán! Odjezd z autobusového
nádraží Konice v 6.00 hodin, návrat ve 21.00 hodin

KINO

Pátek 22. května v 19.00 hodin (otevřeno
s občerstvením od 17.00 hodin) / Komunitní
centrum

**Sousedský večer s filmem
Přání k narozeninám: Křtiny**

AKCE

Sobota 2. května od 15.00 hodin / Křemeneč -
hřiště

**Pálení čarodějnic a stavění
májký**

Pátek 8. května od 16.00 hodin / Komunitní
centrum

**Cimbálová muzika Ječmínek –
25. výročí**

Pátek 8. května od 18.00 hodin / Před komunitním
centrem

**Den vítězství – pozvánka
na pietní akt**

K historickým událostem pohovoří Mgr. Jaroslav Nedbal
a položíme kytici u památníku.

Sobota 9. května od 14.00 hodin / Čunín
**Floriánské slavnosti – 135 let
SDH Čunín**

Na bohatý program (viz plakát) i občerstvení zvou
čunínští hasiči

Sobota 16. května od 10.00 do 16.00 hodin / ZUŠ
Konice

**Den otevřených dveří ZUŠ
Konice**

Bohatý a kreativní program s občerstvením z Crash Café
k příležitosti 45. výročí školy

Sobota 16. května od 13.00 hodin / Před zámkem
**Okrsková soutěž SDH Konice
v požárním sportu**

Pátek 29. května od 18.00 do 21.00 hodin / Farní
kostel Narození Panny Marie v Konici

Noc kostelů

Program viz www.farnostkonice.cz

Pátek 29. května od 20.00 hodin / Zámecký park
**Pouťová taneční zábava
s kapelou Old School**

Sobota 30. května od 20.00 hodin / Zámecký park
**Pouťová taneční zábava
s kapelou Jiná Liga**

KNIHOVNY

Městská knihovna Konice (zámek Konice, 1. patro),
tel.: 582 396 487, www.konicka.knihovna.cz

Půjčovní doba: po, st, pá 9.00–11.00 a 11.30–16.00
hodin / Služba – balení knih /

Křemeneč – pátek 17.00–18.30 hodin
Nová Dědina – středa 17.00–18.00 hodin

ZÁMEK KONICE

**Turistické informační centrum /
Muzeum řemesel Konicka, z. s.**

Po – Pá: 9.00–12.30 a 13.00–16.00 hodin
Mimořádně otevřeno i při konické pouťi v sobotu
30. 5. a v neděli 31. 5. 9.00–12.30 a 13.00–17.00
hodin

Mimořádné prohlídky skupin osob zajistíme pouze
na objednání, tel.: 582 334 987, 739 333 721 /
e-mail: icko.konice@seznam.cz

Prohlídkové trasy barokního zámku Konice a expozic
Muzea řemesel Konicka, z. s., probíhají s průvodcem.
Začátek prohlídky je vždy v celou hodinu, kromě 12.00
hodin. Poslední prohlídka je hodinu před ukončením ote-
vřací doby. Minimální počet na prohlídku jsou 2 osoby.
Doba prohlídky trasy „A“ (expozice řemesel a komento-
vaná prohlídka zámku) je 45 minut. Trasa „B“ (expozice
řemesel) 25 minut. Vstupenky zakoupíte v informačním
centru. Nabízíme prodej suvenýrů a regionálních
produktů. Vstup na aktuální výstavu do zámecké galerie
je součástí prohlídkové trasy „A“ nebo samostatně –
zajišťuje infocentrum.

Ceník a více informací: www.mekskonice.cz

Přehled akcí ve Velké Bystřici – květen 2026

Město Velká Bystřice

Předprodej vstupenek v Kulturním a informačním centru Velká Bystřice, Zámecké náměstí 775, tel.: 734 236 502 (platba možná pouze v hotovosti):

• **Bílý kámen – autobusový zájezd** (1. 5.), cena 400 Kč

• **Hanácké Woodstock** (1. 8.) – Tata Bojs, Vlasta Redl s kapelou, Už jsme doma a další. Cena 600 Kč (platí do 17. 7.) Od 18. 7. a na místě 800 Kč. Předprodej i na portálu goout.

• **Duchem proti své vůli** (25. 8. v amfiteátru) – duchařská detektivní komedie Jakuba Zindulky s Jaromírem Norkem, Ivanou Jirešovou a dalšími. Cena 400 Kč (do 31. 7.), od 1. 8. a na místě 500 Kč. Možnost zakoupit i elektronicky na portálu smsticket.

• **Michal Horák** (4. 9. v amfiteátru) – Koncert populárního písničkáře s doprovodnou kapelou. Cena 350/450 Kč (do 16. 8.), od 17. 8. a na místě 450 Kč. Možnost zakoupit i elektronicky na portálu smsticket.

• **Distant Bells Pink Floyd Tribute band** (11. 9. v amfiteátru). Cena 250 Kč (do 31. 7.), od 1. 8. za 400 Kč. Možnost zakoupit vstupenky elektronicky: goout.

Podrobnosti k akcím:

1. 5. / VVP Libavá / pá 7:00 – 16:00

Bílý kámen®

32. ročník putování veřejnosti zapovězeným územím opět v tradičním prvomájovém termínu.

Akce Bílý kámen umožňuje cyklistům, koloběžkářům, ale i pěším turistům poznání zajímavých míst jinak celoročně uzavřeného vojenského prostoru Libavá. Hlavním pořadatelem je soubor Haná Velká Bystřice a Okrašlovací spolek Lubavia, spolupracující s obecními úřady přílehlých obcí, armádními složkami Vojenského újezdu Libavá, Vojenskými lesy a statky ČR, Vojenskou policií a Policií ČR.

Aktuální informace na www.bilykamen-libava.cz.

1. 5. / VVP Libavá / pá 8:00 – 16:00

Bílý kámen – autobusový zájezd

Město Velká Bystřice pořádá autobusový zájezd na akci Bílý kámen určený zejména pro starší účastníky, případně rodiny s dětmi. Cena zájezdu je 400 Kč a je stejná pro odjezd z Velké Bystřice i z Olomouce. V ceně je zahrnuté vstupné 100 Kč, barevná mapa s propozicemi a mnoha dobovými fotografiemi, itinerář průjezdu trasy a výklad průvodce po celé trase zájezdu. Zájemci se mohou přihlásit osobně na Kulturním a informačním centru Velká Bystřice, e-mailem na adrese kultura@muvb.cz nebo telefonicky na č. 734 236 502. Bližší informace na www.velkabystrice.cz.

1. – 21. 5. / galeriezet / út – pá 9:30 – 18:00, so – ne 11:00 – 19:00, po zavřeno

Cecilia Chiavistelli: Z nejhlubší temnoty ke světlu – výstava obrazů

Narodila se v toskánském městečku Poggibonsi. Studovala u malíře Otella Chitiho Sieně a malíře a rytce Leopolda Ferruzziho. Prezentuje se samostatnými i skupinovými výstavami v Itálii i v zahraničí – v Německu, Portugalsku, Litvě, na Slovensku i v České republice. Byla rezidenční umělkyní Villa Romana ve Florencii. Společně s dalšími umělci je zakladatelkou skupiny Volarismus. Od roku 2022 je členkou AIAPI – Associazione Internazionale Arti Plastiche Italia, oficiálního partnera UNESCO. Pracuje se dřevem, kartonem a papírem. Známé jsou její objekty z hedvábného kaširovaného papíru. V Česku se pravidelně zúčastňuje kolektivních výstav, například Vltavotýnských výtvarných dvorků v Týně nad Vltavou a Intersalonu Asociace jihočeských výtvarníků. Kromě malby pracuje jako grafická designérka a tuto činnost střídá se stážemi a školeními. Od roku 2007 se též zabývá publicistickou a novinářskou činností. Výstava potrvá do 21. 5.

2. a 3. 5. / přehrada / so, ne 6:00 – 12:00

Rybářské závody

Místní organizace Českého rybářského svazu zve na soutěž v rybolovu. V sobotu soutěží dospělí rybáři, v neděli děti. Prezence od 5:00, start 6:00. Pro soutěžící i diváky je připraveno občerstvení – makrely, zvěřinový guláš i další dobroty a bohatá tombola.

3. 5. / galeriezet / ne 18:00 – 19:00

Májový večer s olomouckou konzervatoří

V podání studentek Simony Fraítové (zpěv), Elišky Taláckové (příčná flétna), Kateřiny Jurečkové (klavír) a profesorek Lucie Fišerové (klavírní korepetice) a Kateřiny Oškerové (zpěv) zazní skladby napříč všemi skladatelskými obdobími.

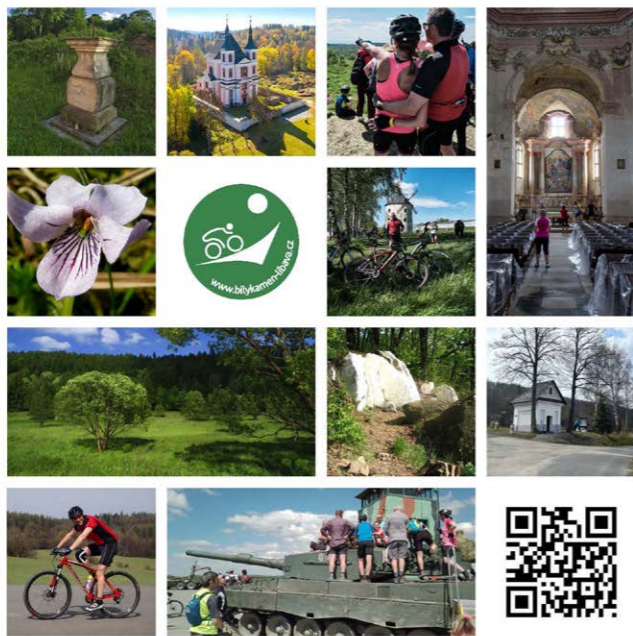
BÍLÝ KÁMEN®

cykloturistická akce

1. května 2026

7 – 16 hod.

vojenský prostor Libavá

Akce Bílý kámen® se koná pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje.

www.bilykamen-libava.cz

Přehled akcí ve Velké Bystřici – květen 2026

10. 5. / Zámecké náměstí / ne 8:00 – 12:00

Bystřické selské trhy

Náměstí plné stánků s jarním sortimentem: sazenicemi, prvními výpěstky ze zahrad, zdravou výživou i dobrotami z farem. Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici. Koná se za finanční podpory Olomouckého kraje a pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje.

10. 5. / Malá scéna, KD Nadační / ne 9:00 – 13:00

Slavnost kroje

9:30-11:00 Vystoupení folklorních souborů Velen (Boskovice), Čekanka a Mladá Haná (Velká Bystřice)

11:00-13:00 Taneční workshop pro začátečníky i pokročilé příznivce tance a folkloru. Lektori: Rudolf Danajovič – choreograf, dramaturg VUS Ondráš. Přihlášky na e-mailové adrese herman@souborhana.cz.

Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici. Koná se za finanční podpory Olomouckého kraje a pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje.

23. 5. / louka u zastávky ČD / so 7:00 – 10:00

Sečení lóke

Zvonění brousek na ostří, svist kosalů v trávě, kosecké písně... Přijďte s kosou, hráběmi nebo jen tak. Podívat se, přivo-

nět zaposlouchat se, nechat v sobě zaznít trochu nostalgii zašlých časů a touhy po romantice.

Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici. Koná se za finanční podpory Olomouckého kraje a pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje.

23. 5. / galeriezet / so 17:00 – 18:00

Pavel Janoušek – vernisáž výstavy obrazů

Malíř, grafik a fotograf. Výtvarné vzdělání získal v ateliéru akademického malíře a sochaře Jaroslava

SELSKÉ TRHY & Slavnost kroje

NÁMĚSTÍ PLNÉ STÁNKŮ S JARNÍM SORTIMENTEM

PRVNÍ VÝPĚSTKY DOBROTY Z FAREM FOLKLORNÍ SOUBORY TANEČNÍ WORKSHOP

8:00 - 12:00 ZÁMECKÉ NÁMĚSTÍ
10. 5. 2026 VELKÁ BYSTŘICE

Město Velká Bystřice Olomoucký kraj   WWW.VELKABYSTRICE.CZ

Šindeláře a následně Jiřího Patera, pod jehož vlivem nalezl také základní téma své tvorby – krajinu, kterou transformuje do více či méně abstrahované výtvarné kompozice. Jeho kompozice patřily zejména v první polovině osmdesátých let k nejpůvodnějším a nejkvalitnějším obrazovým projevům v plzeňském výtvarném prostředí. Později se jeho tvorba proměnila a konstruktivní základ jeho tvarosloví vystřídal volnější organické pojetí kompozice a forem. Přesto je to stále typ moderní krajiny, co jej zajímá, spojený s estetickým působením zde přítomných průmyslových prvků. Jeho díla byla představena na více jak 40 samostatných výstavách po celém světě a jsou zastoupena v řadě veřejných sbírek u nás i v zahraničí. Výstava potrvá do 23. 7.

30. 6. / Zámecký park / ne 15:00 – 17:00

Dětský den a Bystřická kuličkadiada

Program pro děti i celé rodiny na nedělní odpoledne – hry, atrakce, představení sloček IZS, soutěže o ceny a oblíbená jarní hra s hliněnkami nebo skleněnkami pro všechny generace mladých. Vstup volný, občerstvení zajištěno.

30. 5. / Hliník / so 16:00 – 23:00

Kácení mája

Končí snad nejkrásnější měsíc v roce. K zemi se musí poroučet i bystrická májka. Bude spousta zábavy pro malé i velké.

Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici. Koná se za finanční podpory Olomouckého kraje a pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje.

Petr Nakládal

referent odboru kultury a informací
nakladal@muvb.cz

724 080 298

Zámecké náměstí 79, 783 53 Velká Bystřice

www.velkabystrice.cz

Město Velká Bystřice Konzervatoř Evangelické akademie

Májový večer s olomouckou konzervatoří

neděle 3. května v 18 hod.
galeriezet Velká Bystřice

Čeinkují studentky Simona Fraítová – zpěv, Eliška Talácková – příčná flétna, Kateřina Jurečková – klavír a profesorky Lucie Fišerová – klavír a Kateřina Oškerová – zpěv

Partyzánský oddíl „Zelený kádr“

Po mnichovské zradě 29. 9. 1938 byla naše republika vydána na pospas fašistickému Německu. 15. 3. 1939 došlo k obsazení republiky a vznikl Protektorát Čechy a Morava (Protektorat Böhmen und Mähren).

Napadením Polska 1. 9. 1939 německou armádou začala II. světová válka. Po napadení Sovětského svazu 22. 6. 1941 roste odboj proti fašismu. Vzniká partyzánské hnutí. Také ve Džbelu u Konice je založena partyzánská skupina.

Zakládá ji František Vychodil a Josef Masný na podzim v r. 1941. Tiskli a rozmnožovali letáky s protifašistickými hesly. Oba odchází do Hostýnských vrchů u obce Chomýz. Zde založili partyzánskou skupinu „Zelený kádr“. K nim se přidali další pronásledovaní gestapem (tajná státní policie - Geheime Staatspolizei) a také sovětské vojáky, kteří uprchli ze zajetí. Asi 30 členů. Velitelem je František Vychodil. Navázali spojení s pražskou skupinou „V boj“ a s ostravskou skupinou „Lvice“. Provedli několik záškodnických operací. Např. vyhodili do vzduchu propust' u Rusavy nebo přepadli vojenský transport jedoucí na východní frontu.

Na zastupujícího říšského protektora SS - Obergruppenführera Reinharda Heydricha byl 27. 5. 1942 spáchán atentát, který provedli Jan Kubiš a Josef Gabčík. Po Heydrichově úmrtí 4. 6. 1942 dochází

k masovému zatýkání. Zradou došlo 13. 9. 1942 k zatčení F. Vychodila a J. Masného. Oběma se podařilo uprchnout. Vrátili se na Konicko do Džbelu, kde je ukryl přítel Bohuslav Kapounek. Krátce na to se František Vychodil přesunul k sestře Cecílii Šimkové, která bydlela ve Žlebu u Budětska.

24. 11. 1942 byl ukryt u Bohuslava Kapounka č. 16 prozrazen a dům obklíčen. Josef Masný se zastřelil. Bohuslav Kapounek byl zatčen a 5. 11. 1942 popraven. Pomník najdete ve Džbelu vedle hasičské zbrojnice.

Druhá tragédie se odehrává ve Žlebě. Také tento dům byl obklíčen gestapem. František Vychodil, než aby padl do rukou gestapa, volil raději smrt na půdě u své sestry.

Krátce na to byla Cecílie Šimková a rodinní příslušníci zatčeni a vězněni do konce války. Celkem bylo zatčeno přes 100 členů oddílu a 36 jich bylo popraveno.

Pomník partyzánů je vedle pěkně pomalované chalupy dřívějšího majitele Bohumila Srovnala. Byl to malíř a aranžér. (Expo 67).

Pozvánka na výlet. Od Rakůvky směr Ochoz vlevo po modré značce. U Ochozské Kyselky se můžete občerstvit z pramene železito-sirovodíkové vody. Pramen je pozůstatek moře z třetihor. Po 500 m dojdete k pomníčku. Dál po žluté ma-

Pomník partyzánů

lebným Rakovským údolím podél říčky Pilávky až do Krakovce. Tam odbočíte vpravo na zelenou značku, až dojdete ke kapliče sv. Antonína Paduánského. Nedaleko odtud se

Pilávka stéká s říčkou Šumicí. Dál kolem bývalého Kruhovského mlýna do Kandie, nebo vlevo do Laškova. V Laškově je park a zámek.

Tip na zajímavou jarní vycházku Vám posílá

Jaroslav Dostál, Přemyslovice

Chalupa, kde se zastřelil František Vychodil

Hradohraní na Sovinci: Studio bez kliky v akci

O víkendu 11. a 12. dubna jsme vyrazili na hrad Sovinec, kde proběhlo oblíbené Hradohraní. Byl to parádní víkend a my jsme moc rádi, že jsme u toho v rámci Studia bez kliky mohli být.

Naše divadlo tam odehrálo kus O drakovi a princeznách a musíme říct, že se nám v tomhle prostředí hrálo skvěle. Program byl ale mnohem bohatší – k vidění byl i zkušený sokolník se svými dravci a další kolegové tam dělali radost s Pohádkami z nůše.

Byl to moc pěkný výjezd a děkujeme všem divákům, kteří se u nás zastavili a podpořili nás svým potleskem. Už teď se těšíme na další štace!

Václav Andrš

Zachraňujeme

Restaurujeme

Předvádíme

AKCE ROKU JOSEFKOL - 18. ČERVENCE 2026

Zámecký park Čechy pod Kosířem perla Moravy

Muzeum kočárů jako most přes minulost.

Muzeum kočárů
Čechy pod Kosířem

Olomoucký kraj
Generální partner

Zámek Čechy pod Kosířem

zámek
Čechy pod Kosířem

Historická kafárna na hradě Šternberk

Ve sváteční pátek 8. 5. 2026 rozšíří prohlídky hradu doprovodný program nazvaný **Historická kafárna**. Povídání o historii oblíbeného nápoje bude situováno do jedinečných prostor Liechtensteinské kuchyně a zakončí každou z prohlídek hradu. Hrad Šternberk bude otevřený od 10 do 15 hodin.

Na hrad Šternberk zavítá principál studia Bez Kliky, výřečník a milovník dobré kávy Roman Prokeš. Sebou přiveze mimo kávy i historickou pražičku z dob rakouské monarchie, ve které si návštěvníci hradu budou sami vyzkoušet práci mistra pražiče. Dále bude připraveno povídání o historii kávy a ochutnávky kávy vařené v džezvě či kávy filtrované.

Vstupné na prohlídky činí 260 Kč pro dospělé osoby, senioři a studenti zaplatí 210 Kč a děti do 17 let 80 Kč. Vstupenky je možné [zakoupit on-line](#). Těšíme se na vaši návštěvu.

Anotace:

Program „Historická kafárna“ je určen pro zvědavé návštěvníky, milce kávy či kavárenské povaleče. Zájemci mohou být součástí procesu pražení kávy v historických pražičkách a za krátký čas si sami vyzkouší práci mistra pražiče pod dozorem výřečníka, všeměla a principála divadla Bez kliky Romana Prokeše. Návštěvníci ochutnají vařenou kávu připravenou v džezvě, či kávu filtrovanou.

STÁTNI HRAD ŠTERNBERK

HISTORICKÁ KAFÍRNA

PÁTEK 8. 5. 2026
10-15 HODIN

POVÍDÁNÍ O HISTORII KÁVY
OCHUTNÁVKY
UKÁZKY PRAŽENÍ V LIECHTENSTEINSKÉ KUCHYNI

REZERVACE: 585 012 935 / 725 718 059
Možnost nákupu vstupenek on-line.
WWW.HRAD-ŠTERNBERK.CZ

Zpráva o činnosti Spolku Radecký Praha v roce 2025

Dobrý den všem, vítám Vás a děkuji za trvalou podporu našeho Spolku.

Začnu aktualitou – letošní rok je 260. výročí narození maršála Josefa Václava hraběte Radeckého z Radče, jež oslavíme na listopadovém shromáždění v NTM. Výročí připomene venkovní výstava Městského muzea v Sedlčanech, jehož ředitelem je pan Mgr. David Hroch, spoluorganizátor naší akce před deseti léty v Praze i v Sedlčanech. Je dohodnuto, že rozšíří program výstavy o panel, věnovaný historii snah o obnovu pomníku i naší dosavadní práci. Podklady pro panel jsem již poskytl. Také dostaneme prostor v připravované veřejné debatě nebo cyklu přednášek v rámci té výstavy. O zahájení výstavy i termínech přednášek v Sedlčanech budeme včas informovat. Rádi bychom využili termínu přednášky k malé oslavě desátého výročí odhalení pamětní desky na budově muzea v Sedlčanech.

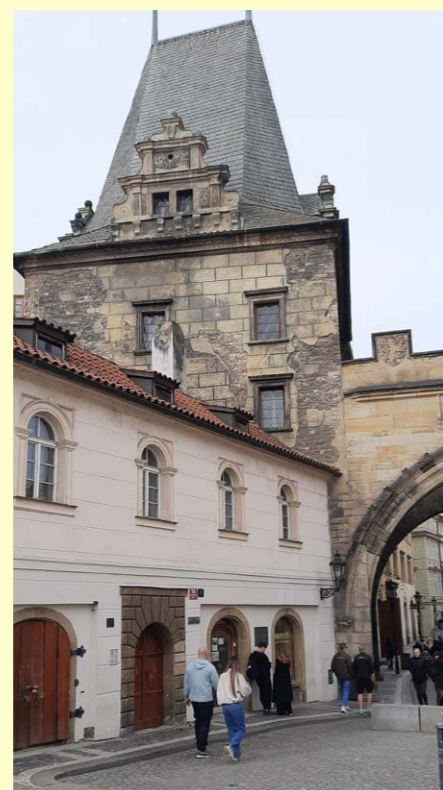
A nyní se věnujme programu dnešní schůze.

Na úvod mi dovoluji pozitivní konstatace: odpůrců obnovy pomníku ubývá, naopak se daří získávat jak veřejnost, tak i akademiky a především magistrátní zastupitele i úředníky pro myšlenku obnovy pomníku. Je to málo viditelné, ale významný výsledek již třináctileté práce našeho Spolku. Začíná platit, že „kde je vůle, je i cesta“. Konstatuji, že se ve vedení Prahy 1 a zejména Magistrátu již neřeší otázka zda vůbec a proč vlastně pomník obnovit, tedy hledat důvody proč to nejde, ale začínají se hledat cesty, jak to realizovat.

Krátce mi dovoluji rekapitulovat:

Po dobu několika posledních let jsme při jednáních respektovali odborná vyjádření vedení Národního muzea ve smyslu nemožnosti vyjmout jakýmkoliv způsobem jakýkoliv sbírkový předmět ze sbírek muzea. Pracovali jsme tedy s nutností vytvoření kopie a s několika možnými technologiemi formování a odlévání sousoší. Na doporučení restaurátorky z Lapidária jsme šli cestou nového 3D tisku, a následného formování pro slévárnu bez nutnosti dotýkat se originálu přímo ve sbírkách Lapidária.

Koncem roku 2024 jsme předložili tehdejšímu náměstkovi primátora dr. Pospíšilovi náš projekt, pan náměstek jej předložil Radě HMP, jež pak na jaře 2025 doporučila další pokračování příprav a uložila ověření záměru ekonomickému odboru HMP. Pokud je nám známo, tento odbor ale na výzvu nereagoval. Náměstek primátora současně uložil Galerii HMP vyjádřit se odborně k naší studii i k navrženým metodám výroby kopie.

pohled na Juditinu věž na Karlově mostě
Foto: Dagmar Tichá

Tomuto vyjádření předcházely i naše konzultace v Galerii, při nichž byly Galerii vysloveny pochybnosti z hlediska uměnovědného i technologického. Např. byly zpochybněny metody pořizování 3D tisku s poukazem na možné nepřesnosti reprodukce originálu, nebo výpočty cenové kalkulace našich odborných spolupracovníků a firem, či stanovení spotřeby bronzu k odlití kopie. V závěru svého následného písemného vyjádření pro Magistrát pak Galerie doporučuje, citují: „Kopie dávají smysl ve výjimečných případech, kdy se jedná o dílo natolik degradované, že nesnese další

expozici v exteriéru, jako se to děje u barokních památek z pískovce, zejména pak u vynikajících děl Brokoffa a Brauna na Karlově mostě. Současný správce pomníku Radeckého, který je umístěn v Lapidáriu NM, by musel administrativně dílo převést na hl. město Prahu a svěřit jej do správy GHMP, jako je to i u jiných pomníků. Řada z nich je pak zařazena mezi národní kulturní památky, čímž se jim dostává nejvyšší ochrany v rámci kulturního dědictví.“ Konec citátu.

V tomto vyjádření pro Magistrát se Galerie přihlásila k budoucí správě pomníku; ostatně takto spravuje stovky veřejných plastik v celé Praze, váže to zřejmě na navrácení originálu. Tedy jakmile by se hl. město ujalo role investora obnovy pomníku, proběhlo by převedení sousoší do správy města Prahy, jež pak pověří Galerii správou tohoto artefaktu. Připomeňme, že již před dvěma léty pro Spolek zpracoval pan Ivan Houska, náš asi nejváženější restaurátor neželezných kovů posudek, rovněž otevírající úvahy o navrácení restaurovaného originálu.

Po několika letech, kdy náš Spolek připravoval podklady pro vytvoření kopie pomníku, otevřela Galerie hl. m. Prahy znovu otázku, zda navrátit do veřejného prostoru originál, nebo kopii. Podklady, jež máme ve Spolku připraveny, jsou dostatečné pro obě varianty a náš Spolek je připraven účastnit se aktivně dalších kroků, např. účastí ve výběrových řízeních na dodavatele stavby, resp. jejich jednotlivých součástí.

Na nedávném (únorovém) setkání s radním pro kulturu panem Slabíhoučkem a ředitelem odboru kultury panem Sulženkem, kde jsme Spolek zastupovali spolu s kolegou Heresem, přislíbil pan radní, že se jako představitel města spojí s generálním ředitelem Národního muzea a ověří tak realnost převedení správy sousoší z Muzea na město Prahu.

Díky aktivitě současného pana radního pro kulturu tak dochází k posunu na straně Magistrátu. Zda nakonec bude realizována kopie nebo navrácen originál, se již bude rozhodovat mimo nás;

Zpráva o činnosti Spolku Radecký Praha v roce 2025

Město Sedlčany
a Městské muzeum Sedlčany
pořádají exteriérovou výstavu

**POLNÍ MARŠÁL
RADECKÝ
A JEHO DOBA**

od dubna do listopadu 2026
náměstí T. G. Masaryka v Sedlčanech

Výstava se koná u příležitosti
260. výročí narození
Josefa Václava hraběte Radeckého
z Radče.

naším jediným trvalým záměrem je prostě navrátit tento skvost romantického sochařského díla poloviny devatenáctého století (kopie nebo originálu) na náměstí, obohatit veřejný prostor Pražanů i návštěvníků města a důstojně připomínat vysokou úroveň tehdejšího našeho sochařství i uměleckého řemesla. Jsme přesvědčeni, že sousoší také připomene úžasnou dobu svého vzniku – doby Fr. Palackého, B. Smetany, A. Dvořáka, E. Škody, Fr. Křižíka, E. Kolbena, Karla Havlíčka a mnoha dalších českých osobností dlouhého devatenáctého století, mezi něž nepochybně patří i osobnost slavného českého vojevůdce.

Z dalších aktivit dovoluji ještě zmínit spolupráci s nakladatelstvím ARGO, jež připravuje k vydání překlad knihy Alana Skeda „Radecký“. Nabídlí jsme z našich

fondů některé pohlednice s pomníkem a obrazové materiály k osobnosti Radeckého.

Až se sejdeme 13. listopadu v Národním technickém muzeu, doufám, že Vám přinesu další dobré zprávy.

Na závěr mi dovoluji poděkovat vám všem za podporu, svým kolegům v radě Spolku - paní ing. Bartkovské za její soustavnou péči o spolkové finance, panu místopředsedovi M. Heresovi, Jarmile Štogrové, Vladimíru Krejčímu, Matěji Čadilovi, i Otovi Ryšavému. Velký dík za podporu patří také zastupitelce města Prahy a místostarostce Prahy 6 paní Marianě Čapkové.

*ing.arch. Jan Bárta,
předseda spolku Radecký Praha*

Žehnání zvonu

Císařovna Zita

Sobota 9. května od 10:00
Kostel Nejsvětější Trojice, Chrást u Chrudimi

První zvon
na světě zasvěcený
Boží služebnici
císařovně Zitě

Hmotnost: cca 70 kg
Průměr: 50 cm
Tón: gis2

Žebnat bude P. Tomáš Kvasnička.

Srdečně zveme všechny přátele, farníky a ctitele císařovny Zity.

ŽÁDNÉ REKLAMY, PROSÍM!
ŠETŘÍM NAŠE LESY – HISTORICKÉ DĚDICTVÍ
ZEMÍ KORUNY ČESKÉ

Kapličky Koruny české

Milí přátelé, jak víte – a mnozí jste byli při tom – ve sdružení Kapličky Koruny české jsme v roce 2010 objevili téměř zdemolovanou kapličku nad silnicí do Karlových Varů, blízko Hořoviček. Obnovili jsme ji a v roce 2012 ji místní pan farář požehnal a zasvětil blahosladenému Karlovi. Mnozí s Vámi tam tenkrát byli!

Leč kaple byla v trase plánované dálnice. Díky Bohu, s podporou místních a s pochopením stavitelů dálnice nebyla zničena, ale rozebrána. Po dokončení rozsáhlých terénních úprav kolem dálnice byl nyní staviteli dálnice vybudován základ na novém místě, a od minulého týdne stojí kaplička zase nad dálnicí. Čekají nás dokončující práce a nové zasvěcení bl. Karlovi, na něž pak budete samozřejmě pozváni.

Doufejme, že se to podaří co nejdříve.

S radostí

H. Bárta

stav k 28. 4. 2026

Toto číslo vyšlo s podporou Lékárny U černého orla v Prostějově

Časopis vychází s podporou Koruny české

zelení A DOBA – měsíčník zelených hnutí

Vydává Zelený kruh Olomouc. Náklad 2 500 výtisků. Uzávěrka 15. dne v měsíci.
 Šéfredaktor MUDr. Pavel Andrš, výtvarný redaktor Jiří Komár Jurečka
 Redakce: V Kotlině 4, 779 00 Olomouc, tel./fax: 585 436 926
 e-mail: zeleny.kruh.ol@mybox.cz, http://www.zelenykruholomouc.cz
 Objednávky na adrese redakce.

Registrováno referátem kultury OkÚ Olomouc pod číslem MK ČR E 12634.
 Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č. j.: 543/97 - p/1 ze dne 10. 2. 1997

adresát:

Tištěnou verzi tiskneme na recyklovaném papíře běleném bez použití chlóru